

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Pécs vagy Pécsett hához küldve:
EGÉSZ ÉVRE 5 frt - kr.
FEL ÉVRE 2 „ 50 „
NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „
EGYES SZÁM 10 kr.
Egyletük minden szombatán
Egyes számok kaphatók
Weidinger Nándor könyvker.
(Széchenyi-tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:
Egy 34 hasznos patisor egy-
szori megjelenésért 6 kr.,
3-szorított 5 kr., 10-szeriért
4 kr. fizetendő.
Minden hirdetés után 30 kr.
belsőértékű fizetendő.
A nyitási 1 peit ora 10 kr.
A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztőség:
János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, KÖZL JÁNOS úrnál a Városház épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai külvárosban, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadóhivatal:
János-utca 8-ik szám.

Kéziratok vissza nem adatnak.

A pécsi kiállítás.

Rövid időközökben megújulnak a munka ünneppajjai; a nép-ünneppajok, melyek az emberi ész és kéz összetett munkásságainak eredményeit dicsőítik. Három éve, hogy az ország fővárosába vonzotta az ország lakosságát az a nagy néptünet és néhány hét múlva Pécs fogja keblére fogadni az ünneplők ezreit.

Itt is a munka fog ünnepet ülni. Hogy milyen jelentősége van ez ünnepek, erről már talán nagyon is sokat irtak össze. De hogy tulajdonképpen mennyire túlszárnyalja e jelentőség azt amit érezzünk, sajnosan kell uton utfélen tapasztalunk.

Pedig a szomorú viszonyok éppen oda irányozzák figyelmünket, ahol legalább egy pillanatnyi megnyugvást kellene nyernünk. Mezőgazdaságunk minden erőmfeszítések dacára és a tények tagadása dacára hanyatlók ott kellene keresnünk a vigaszt, ahol a föld terményeinek értékesítésében látjuk a haladást, az emelkedést. Föl kelene találnunk az iparban.

Az anyaföld megtermi a munka gyümölcseit, de az emberi ész nem tudja elhelyezni. Nyersterményeink külföldi piacra lassan lassan elzárulnak előlünk, míg mi határaink ki vannak szolgáltatva az idegen iparizsákok beözönlésének s a statisztika csálhatatlan adatokat szolgáltat arra nézve, hogy a külföld jól felhasználja ezt a szabadságot, jól kizsákmányolja az előnyöket, melyeket fölmutathat.

És itt önkéntelenül is meg kell állapodnunk és azt kérdezzük: jól van-e ez így? Nincs nekünk saját iparunk? Elvesztett a remény is arra nézve, hogy terményeinket idehaza értékesíthessük? Furcsa, nagyon furcsa, hogy ezt a kérdést fel kell vetnünk. Hisz az amit a külföldi ipar hozzánk behoz, mind a mi nyers terményeinkből van gyűrva, gyártva, átalakítva, fölsimerhetlenné téve. Miért győzi meg a külföldi iparos a kiviteli és behozatali vámot és miért adhatja árúit mégis olcsóbban mint mi? Paradoxonnak látszik a föltett kérdés.

Mi még évtizedek előtti korból hozzá vagyunk szokva a külföldi ipar-

czikkek fogyasztásához, hogy a külföldi gyárost gazdagítsuk. A kereskedőnek a honi gyártmányára is rá kell nyomtatni, hogy „karlsbadi czipő“, „párisi kalap“, „rumburgi vászon“, „angol posztó“, „prágai keztyű“, mert különben otthagyjuk az üzletét és nem vesszünk semmit nála.

Ha nem látjuk a kereskedő üzletének czégtábláján a „norinbergi“ jelzést, akkor elhaladunk mellette s aki még azt merészl kiírni, hogy magyar gyártmány, honi készítmény, azt szánalommal mosolyogják le hölgyeink, a honleányok, akikről azt írta a költő, hogy: „Magyar hölgynek születni szép és nagy gondolat!“

Szegény magyar ipar, melynek még önfiai ellen is küzdenie kell, melynek meg kell érnie azt, hogy az előtűnik háromszoros védámmal elzárt külföldön ismerjék el és idehaza megbántsák lenézzék!!

Nos és miért van ez így? Mert annyira rövidlátók vagyunk, hogy csak messzire látunk. Mert derogál észrevenni azt, amit mi készítettünk, mert kishitték, önzék, irigyek vagyunk. Valljuk be ezt őszintén.

Valljuk be, hogy nem akarjuk észrevenni önmagunkat, hogy kicsinyeljük azt, amit itthon találunk. A késmárki vászon nem kell, mert nem olvashatunk róla ős plakátokat, nagy betűs hirdetések.

A rövidlátás onnan van, hogy nem ismerjük a saját hazánkat. Nem tudjuk fölfogni a kiállítások jelentőségét. A kiállításokat mulatságnak tekintjük, melyeket jó egyszer végigsétálni, mulatva, csévegve; meg is látjuk azt, ami ott kiállítva van, de felületesen, közönyösen, teljesen értéktelenül.

Mintha bizony azért állítana ki 2000 iparos, hogy a közönség megdicséresse a szép dierapiát amit kiállítás bodeja fölé emelt a kárpitos, mintha azért volna a kiállítás, hogy a munkák ügyes elrendezése fölött fejezzük ki legbensőbb megelégedésünket.

Valójában ezek azok az elszomorító jelenségek, melyeket a figyelmes szemlélő a legutóbbi kiállítások közönségénél tapasztalhatott.

Mindezeket most tartottuk szükiségnek elmondani. A pécsi kiállítás — tekintve, hogy provinciális — im-

pozásnak ígérkezik. Csak ellátogatásnak hozzánk mindazok, akiknek ezt anyagi eszközeik megengedik.

A kiállítások nem a doktrina tudomány számára készülnek, hanem a nagyközönségnek, mert a statisztika hiába gyűjti össze anyagát, a praktikusok is hiába vonják le abból a következtetést, ha az eredmény nem járja át a közönség lelkét, meggyőződését, ha a fogyasztás nem veszt tudomást arról a diadalról, amit az ipar békés csatáiban nyert.

A pécsi kiállítás elvárja a nemzetet! Pár nap még csak s megnyílik a pécsi kiállítás.

A diadalünnep fénye legyen az ipar fölvirágztatásának derije.

Gazdaság — kereskedelem.

Valahogy csak learrattak gazdánk és be is hordják az élelmet. Igaz, hogy az aratás kezdete óta majdnem mindennap eső volt, s ez nem kevés hátráltatta a mezei munkálatokat, a behordást a cséplést. De hát ezek dacára, ha egy kis kárral is, meg fog történni ez is.

De hát azután! Évről évre várjuk a helyzet javulását, de ez bizony nem igen akar jönni; termékeink csak megválnának, de a gazda nem értékesítheti annyira, a menyire ez kívánatos volna. Olesón két a buza, s habár közlekedési eszközök tekintetében is jobban állunk már, mint évekkkel ezelőtt, a gazda, különösen a buzából, korántsem pénzbelhet meg annyit, a menyit kellene, s a miből adóját is fizethetné, családjáról is gondoskodhatnék, beruházásokat is tehetné.

A haladott kor igényeinek megfelelőleg a gazdasági életben is minden megtehető, ami csak megtehető, de ugy hisztük, meg mindezek nem érnek semmit, míg a nemzetek közgazdasági politikája nem változik, ami által gazdasági termékünk jó piacot nyerhetnének.

Egyes praeventív óv-és rendszabályok ideig óráig segítenek az egyiken másikon, de az összességnek nincs sok haszna belőle; s ily körülmények között a kereskedelem nem igen támogathatja gazdaságunkat, pedig kétségtelen, hogy nagyon is rea szorulunk egymás támogatására.

Az orvos ugyan elégséges, a ki beteg közgazdasági viszonyainak útterét tapintgatva, — a miros különben nincs is szükiség, mert a diagnosztika mindenki nagyon jól ismeri, tudja mindenki nagyon jól, hol a baj — tanácsotlag, javaslat, majd a gazdára, majd a kereskedőre hárítva a bajnak okát; de ugy hisztük nincs nagyon igazuk, mert anyagi életünknek e

két tenyezője snyi a bajt; hanem inkább abban a nézetben vagyunk, hogy közgazdasági és kereskedelmi viszonyainknak mélyebben fekvő politikai oka van, melyet egyének akarata nem igen szüntethet meg. Mert ide kétségtelenül gyökeres orvoslás kellene, az egész európai constellation politikai tekintetben való megváltozása szükleges arra, hogy közgazdasági életünk megszabaduljon azoktól a békóktól a melyekben nyög.

A buza ára jelenleg oly olcsó, hogy sok gazdának biztosítása szerint, nyereséget általában nem hozhat s nem is fedezi mindig az előállítás költségeit. A tengeren túli tartományok concurrentiája pedig oly nagy, hogy maga a tarifák következtében versenyképeségünk is lényegesen meg van támadva; habár buzánk még mindig kétségtelenül jobb mint az, melyet esetleg Amerika az európai piacra vehet, de a külföldi államok vámpolitikája, mely állítolag saját gazdáik megvédésére hozott, olyan, hogy mindazok a vivmányok, melyeket gazdasági termelésünk emelésére felhasználunk, nem kecsgetnek jobb eredményre.

S így gazdáinknak ez idő szerint sem marad más mód, mint bele nyugodni a helyzetbe, melyet nem ök okoztak s az általános politikai alakulásoktól várni a dolog jobbrafordulását. Ez kevés ugyan az időösszege, mert sorsa az által egy cseppet sem javul, de az az útmutató meg lehet, hogy a jelenlegi helyzetet nem ö teremteté.

Azaz nem azt akartuk mondani, hogy a gazda maga helyzetének javítására semmit sem teyen. Bizonyos hogy teyen, sőt tehet is, nemcsak gazdasága körében, a menyiben gazdasági termelését a leg-rationalisabb alapokra fekteti, mindent elkövetve, hogy minél olcsóbban, s e mel let jól termelhesen: hanem a gazdasági körökben, szövetkezetekben is, mert kétségtelenül ezek vannak hivata egyesült erővel oda törekedni, hogy a jobb viszonyok előkészíthetessenek.

Ellentétek . . .

A társadalom nagy politikája lépést tart a nemzetek politikájával. Itt azonban több az özés, több a magánérdek, mint amott. Dynasztik sohasem azonosítják magukat a nemzetekkel, annál kevésbé azok társadalmával, mert egy társadalom magában véve divergáló elemek összessége, melyeknek csak végcéljük egy s melyeknek csak eszményképük ugyanaz.

És ennek a végcélnek elérése közben támadnak az ellentétek az emberiségben. Ellentétek, melyek csak látszólagosan azok és voltaképp csak más-más eszközökkel való munka, mégis elkecseregett harcoknak okozói az életben.

Az időösszeget, a jólétért való harc ez, egy örökös keresztutal való forgás,

— Kíváncsi vagyok rá.

Oszkár a szemközti palagon foglalt helyet s elmondta szerelme viszontagságait.

— Erzsi már gyermekkorától fogva nekem volt szánya. Ritkán jöttem haza Bécsből, hol tanulmányaimat folytattam, de valahányszor viszontlátam, — szivemben a szerelmem egyre édesebb és mélyebb lett . . . Egy nap szomorú hír lepett meg. Könyves Gábornak nagy csapás érte. Vagyónának nagy részét elveszté, a másik részét is nagy nehezen lehetett megmenteni. A segélyt Imre adta, aki személyesen vette át az ügyek rendezését s csakhamar kedvező fordulat állt be. A távolban csak örülni tudtam e szerencsének; de a szerencse okozója sok álmatlan éjt szerzett nekem.

Megtudtam, hogy Erzsi lassankint felejt s a ház új tagja iránt érdeklődik, ki eltréfál vele s kieroszakolta a lány bizalmát. Féltékenységtől gyötörve siettem haza. És itthon mit kellett hallanom? A szomszédok nagy érdekléllel újságotlák, hogy Könyvesek ügye csak tisztelik Imrét s a lány szeretői ó.

Csak egyszer beszélhettem négyzemközti Erzsivel. Nem vontam felelősségre, mert megelőzött. Elmondta, nekem, ne hederítsek a pletykára. Ö szeret és örökké fog szeretni. A legboldogabb embernek tartottam magam . . . De vajjon joggal-e? Hisz az apa s az anya is teljesen meghidagultak irántam s ugyancsak furcsa arccal fogadának, ha mint kérő toppannék be . . . Kénytelen voltam elutazni. Mit játszam a tolokodó szerepét ott, hol elvesztettem minden jogomat? Meg verekedtem Imrével s hozzak bajt az egész családra? Aztán nem felejt-e el a távolban az a fiatal lány? . . . Bele merültem a

mely szörnyen megnehezíti a választást, mely harcra viszi az embereket, hogy küzdenek chimériák ellen, melyek nem léteztek soha, melyek nincsenek sehol.

És ez a láthatatlanok ellen való harc legjobban sújja a harcosokat. A küzdő sohasem látja, hogy mikor sebezte halálra embertársát és a halálra sebezett ember sem látja, hogy ki volt az, aki szívenek vétét vette. Csak azt látja, hogy vérzik és hogy nem jön segítségére az ember-szeret.

Ez a harc sok áldozatot követel. Nagyon sok halottat látni, akik élnek, de életük nem látszik a társadalomban, létük vegetáció, lassú, keserves, út a pusztulás felé.

Az első és föllentétet a rendek képezik.

Ebben a demokrata világban, mikor mindenki mellé veri, azt mondván, hogy csak polgár a polgár, léteznek a rendek. A hindu kasztok kendőzött alakban állnak előtűnik, melynek épűgy megvannak a legmagasabb hatalmai, mint páriái. Hiszen mi magunk is elszóljuk olykor magunkat és szólunk legmagasabb urakról, legfelsőbb tizekrekről, a polgári közép-osztályról és a negyedik rendről a munkás osztályról.

De van valami egyenlő is bennünk és ez a terhek viselése. Abszurdum azt hinni, hogy a szegény ember, aki talán közvetlenül nem fizet adót, nem vesz részt a közterhekben. Sőt nem családunk, ha azt mondjuk, hogy a szegény ember aránylag sokkal jobban meg van adózta, mint a gazdag, mert éppen úgy megfizeti a fűszerkereskedőnek, a péknek, a szeszgyárosnak a rá kivetett fogyasztási adót és éppen úgy fizeti a behozatali vámot külföldi czikkék után, mint a többi polgár, a kinek jövedelmei talán száz és százszorosan fölülmulják az övéit.

Pedig a rendi ellentét nem tempul, hanem folyton élesedik. Annyma elkülönzik magukat a rendek egymástól, hogy lehetetlen a szomorú következményeket előre nem látni. Minden józan polgárnak, fokozott erővel kellene odaahatnia, hogy ez az ellentét elmúljon, lassankint egészen el, még mielőtt az élek összezsúrlódnak és nyílt harcra lép a rendi kérdés.

A francia forradalom a harmadik; a polgári rend harcra volt a hatalom ellen. Most hatahárom erősen növekszik a negyedik rend s a társadalom előzheti meg csak az új átalakulások véres harczeit az által, ha az ellentéteket idejekorán eloszlatni igyekszik.

A második ellentét a vallás . . . Vannak emberek, akik azt a kérdést nem szeretik felelgetni. Jobb is, ha az ember e'rtelheteti, de szándékosan előre kitérni nem lehet. Olyan kérdés ez, mely megoldásra vár.

Nem fogunk direkte vallásokat nevezni, mert ez odiosus dolog. Azt hisztük, hogy

kalandokba, játszám az érzékletlen, hazudtam szerelmet, mert már én akartam elfelejteni Erzsit.

Egy nap levelet kaptam Bécsbe, ö irt. Szeretetre méltón megpirongat távol maradásomért s lelkemre köti, hogy minél előbb jöjjek haza. Kitérő feleletet adtam. De hát nem-e az ellenkező hatást okozza az ilyen válasz?

Jött a második levél is. Jöjjelek, jöjjelek és jöjjelek! . . . s mit felelhettem? Megint csak barátságosan ütöttem el a kérdést. A szivem majd megszakadt a fájdalomtól; de nem tehettem másképp . . .

A farsangon egy kellemetlen, esős havas délutánon vendégek érkeztek hozzám. Könyves Gábornak volt lányával. Elköszöntött a válságos óra. Az anya nyájasan megpirongatott, hogy egy bálban sem volt szerencsésjűk találkozhattam velem s kiültl, hogy az egész bécsi farsangolás Erzsi terve és műve volt. Megjédtem, amint kissé halvány s most a váru várt örömmel sugárzó arccal láttam. Ha levelei nem voltak elég erősek: ez arcznak már nem leszek képes ellenállani. A lány csak hamar csupa élet, csupa öröm, csupa szerelmem leszt ismét. Érztem, hogy szeret, mélyen és szenvedéllyel. Én pedig harcot vívtam önmagammal: mi lesz a vége e játéknak? Ha Könyvesné el is jött hozzám, nem azért jött, hogy Erzsit nekem adja!

És mégis — öh milyen bájos a lány és menyire ragaszodik hozzáam, az én verőgödő, habozó, gyáva szivemhez.

Máspan amint hozzájuk megyek, ott találom Imrét. Eljött utáunk Bécsbe. Oh, mint gyűlöltém, hogy újra látom! . . . És határozottan is rögtön, az első perczen! . . . Lementem velük haza Igmandra, meglátom

T Á R C Z A.

A tavasz hírnöke.

(Némethöl.)

Már a tavasz ledérkedő fuvalma
Szuogva horda édes illatot;
Csak egy nem lön ügyelmes a tavasra,
Ö mélyen elmerülve — olvasott.

A zöldölő fá egy kíváncsi ága
Megörrenté a keskeny ablakot;
És ö üjeden megrázkódva rája,
S aztán könyvébe bujva — olvasott.

Megátkozó a csevegő madárkát,
Mely a virágos ágra üle ott;
Mely hasseggel leste tovaszállását,
S szétszórt elmével is ca k — olvasott.

E balga ifju tán örökre hallgat?
S nem várt vidám, zajos tavasznapot?
Kinyílna túlnan egy kicsinyke ablak:
Feltűnt egy arcz és ö csak — olvasott.

S dalt zengve a kis ismeretlen nika,
Derűs tavasról szóltak e dalok;
S figyelve függő ím az ifju rajta,
Figyelve bár, de folyton — olvasott.

Majd áttétek s a lányka tünt elébe;
Ki nyájás orcával mosolygta ott;
Egész tavasz tündöklő kék szemébe,
A melyből ö oly kéjjel — olvasott!

Kasza Gy. József.

Erzsi lovagjai.

— Irtá: Prém József. —

I.

Hárman voltak. A szép, szellemes Erzsi válogathatott volna köztük, de szive már rég le volt kötve. A nyalka Dénesy Aladár szentül hitte, hogy ö a választott; Berényi Imrénék álamban sem jutott volna észébe, hogy a lány mára gond mint ö rá; és Atádi Oszkár a legboldogabb emlékek szivében gondolt eszményképére.

Kinek volt igazza? No ez kérdés egyenes sértés Imrére, biz ha nem is jelent meg a hymenbír, de a rokonság s a legközelebbi ismerősök mind tudták, hogy ö már völgenye is Erzsinek. De a lány oly hideg, tartózkodó, — söt rejtélyes — ki tudná megállani, hogy ne őrítassa, hogy hát miképen is áll a három lovag szivtyge s nincs-e valami titkos imádó, aki a völgenye háta mögött reménykedik, még pedig nem is alaptalanul. Egész talányává vált a hármias ostromt! a mig aztán egy nap furcsa felfedezés lepte meg a két kijátszott udvarlót.

Könyves Erzsiek fenylögetté szomszédos Atádi Oszkár stúri szép parkjával. Balra a szőlők kerültek el. Az igmandi határ e pontja egész kis paradicsom hírében áll.

Imre és Aladár sétalovaglóink alkalmával erre vették útjokat. A völgenye magába merült s ugy vetélytársai s szótlanul haladt mellette. Tán mindkettőnek gondolatai Erzsi körül pihentek meg. Messze tévelygő tekintetük mindig ög látta; a fenyvesben, hol annyiszor sétáltak vele, a rében, hol virágokat szedtek együtt s a szerderla-soron, melynek egy padján tán mind a ketten először szoríták kezét dobogó

szivtykhöz s önfelédten rebegték a lány füldébe: szeretem, szeretem! S e padról nevette ki Aladár hangosan, kegyetlenül . . .

Amint aztán így elméláztak hirtelen megpillantották a fényves liget szélén Erzsit. Hogyan? Kit keres ott? Es ni ni . . . ott a park szélén Oszkár áll. Ah, lám tehát titkos találkozó.

Nem telt bele 3 percz és Erzsi átfonta karjával szorencés lovagját. No ez határozott szinvallás volt. E fölött már semmi kétség nem foroghat fön. A lány tehát választott. Aladár is, Imre is vereséget szenvedett.

A meglepett Aladár a családés és káröröm kinos kajaíra fakasztá. Nevetnie kellett a csulá tett völgenye hűledező arca látára; oda léptetett sorsosához és kezét szorított vele . . . Testvérek a kudarczban. Imre még az nap nagy körútra indult birtokaira. Aladár pedig még este bosszútól szomjuhozva felkereste a győzelmes vetélytársat.

II.

Oszkár sejtette mi járthatban van Aladár s ö maga kezdte tisztázni a helyzetet. — Meguntam ezt a szembeötösadit, — mondá türelmetlenül. — Vessünk véget neki. Én rendelkezésére állok.

— Úgy látszik egyetértünk. Oszkár e szavakra összehuzta szemöldökéit. Egy pillanatig habozott, aztán így szólt.

— És mégis! Engedje meg, hogy egyetmált elmondjak, mielőtt én is, ö is fegyverrel vivjuk ki jogunkat a lányhoz, aki egy harmadiknak a menyasszonya. Mert hát különös egy helyzet mind hármunké. S meglehet, mire végéhez ér történetem, ön másképp fog itélni.

elég rámutatni az örvényre, mely nemesek egyes vallások között, de minden vallás felekezetei közt tántorg. Azt a gyűlöletet természetesen ellenszenv minden polgár érzi mélyen, mely más vallásnak részéről ellene irányul s nem családunk, ha azt mondjuk, hogy annak az ellenszenvnek természetellenes támasztója az iskola.

Volt alkalmunk figyelemmel kísérni a vallási oktatási órákat. Volt alkalmunk tapasztalni, hogy a katedrálról sohasem hangzott el az a szó „türelem”, volt alkalmunk hallani többször, hogy a fogékony lelkű ifjúság kebelébe miként ojtják be a vallási türelemnek az ellenkezőjét.

Ez utóbbiak száznál is többek voltak, de nem az előbbieké. A kik éveken át tanították egy-egy vallás hitelveit, akik évtizedek ifjúságát tanították meg az Istent tisztelni, azok ajkáról sohasem hangzott el az a mondat, hogy:

„Tisztelt a más vallást is!”

Innen van az, hogy éppen ebben a tekintetben élünk ki leginkább az ellentét. Láthatjuk saját szemünkkel mindnap, minden órában azt az ellentétet s éppen a szomorú tapasztalatok mutatják azt, hogy évtizedek kellenek hozzá, hogy józan társadalmi politikával ez az ellentét megsemmisüljön s a polgár simúljon a polgárhoz, mint egy építvény kövei a máséhoz.

Az ellentétek eltüntetése legyen minden polgárnak főteendője. A társadalom új épületezre hord egy-egy követ az a polgár, aki lerazza magáról az ellentéteket porát és pókhálót, a modern eszméket teljes erejükben megérti.

Lesznek emberek, akik rebelleseknek tartják ezeket az eszméket, de hát nem tartottak-e rebelleseknek a francia forradalm hőseit, nem mondják-e még ma is lázadásnak ami szabadságharcunkat, mely pedig a legtisztább, a legüzetlenebb harc volt a szabadságharc.

A középkor hamar elfog némi, ha szemben találja magát a jelennek és ennek fokozott követelményeivel. A jövő árnyai is intenek megterésre és bizony-bizony nagy változásokat fog látni társadalmi tekintetben még az a század is, melynek pedig már végét járjuk.

Level a szerkesztőhöz.

Pécs, 1888. július 6.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Váromnak a köznevelési terén tagadhatatlan érdemekkel bíró, mivel iskolágyútnk szervezése a legszigorúbb bírálatot is kiállja. Az egyes iskolák vezetésére — szerencsés választás folytán — oly szakképzett igazgató-tanítókat bíztatták, kik nemesek pusztán hivatásról teljesítést tartják szem előtt, de a nevelésügynek, a kor igényeinek megfelelő változtatásán és cseleztetésén is fáradoznak. Az alkalmazott tanítók és tanítónők működése szintén dicséretre méltó s föltek feltehetőleg mindent elkövetnek a tanügyi előmozdítása körül.

Tanügyünk előmenetelét igazolják a szép iskoláépítések tágas, szellős helyiségekkel s célszerű felszereléssel, melyek a város általadikosságából emeltettek s nemesek a tanügyi felkutatást tüntetik fel, de városunkat is nagyban emelik.

Ujabbán ismételve, a közönségek megtelelése, a helyi városi leányiskola felállítása határozatokról, mely nem csak mérvben veszi igénybe a városi elölmozdításunkat, — de nem csak mérvben tünteti fel haladás hajlamunkat is. A tanítók és tanítónők díjazása — a viszonyokat tekintve — nem valami fényes, de a tisztességes meg-

névelés, mint hősies élkezés, mert hát a kard és pisztoly mindig ékebben szól, mint a nyelv; de a becstellet úgy kívánta, hogy előbb felvilágosítsam önt Erzsé helyzete felől.

— Az én feleletem csak két szó lehet — mondá megindultan Aladar — lemondok az ön imádatjáról! Oszkár meglepetve nézett Aladar szemébe. Ez pedig folytató:

— Legnyit barátok s tőrekedjűk együttesen arra, hogy boldoggá tegyék őt. Egyedüli vizsgáson az életben az lesz, hogy Imre, a gyűlölt ember, ne kapja meg.

— Nemes szív szava ez, — mondá Oszkár — köszönöm! Nem az én, de az imádot leány nevében.

— És most kössünk véd- és dacz-szövetséget. Tudd meg, hogy Imre mindennek a nyomára jött. Meg kell előzöd őt. De bízd rám, én megszerzem számodra Erzsit. Meg én.

— És nem telt bele három nap, hogy Aladar, a megengedett vetélytárs, megosztotta idealját Oszkár számára, a kitől fégyverrel akarta elragadni; ráadásul pedig meg is verekedett Imrével, a kitől oly érdekes vágást kapott a homlokára, melynek seb-forradását ma is büszkén viseli.

Itt kellene pótolni a hiányokat és az ócska elavult előléteket helyett követni a szabadab, felvilágosultabb eszméket és a kor kívánalmának megfelelő központi igazgatási léptéket életbe, melynek egyik főlétele: hogy az iskolázók élén egy humánus gondolkodású és független városi polgár álljon.

Családapa.*

Pécsi kiállítás.

A kiállítási végrehajtó bizottság névsorában több hiba fordult elő, melyeket ezennel következőleg igazítottuk ki. A vegyszertári csoportban Schapinger Gusztáv helyett Schapinger Ignác olvassandó. Orozsi Sándor neve tévesen került az erdészeti csoport bíráló bizottság tagjainak névsorába; az csak az élmezőnyi csoportba van felvéve. A következő urak nevei tévedésből maradtak ki: Kertész s szőlőszertől: Schiebing Ferenc, Hatky Ede; erdészettől: Tibay N.; bányászatnál: Lítke Ferenc, Glanczer Gyula, Kleidórf Ferenc; vegyészettől: dr. br. Schenk Ernő; vas- és fémpárnál: Krp. Tivadár, Dobronszky Mátyas; építési iparnál: Zeis József; bor- és szeszes italoknál: Szeményi és Jilly Alajos.

Hoffer Károly jövendő művész karmesternek a kiállítás alkalmára egy „Kiállítási keringőt” írt, melyet a kiállítás élénke, Nadóy Kálmán ír kedves leányának, Ida kisasszonynak dedicált. — Gondoskodva van, hogy a kiállítás tartama alatt katonazenével is működjék; ezrednek zenekara az ezreddel együtt a hadgyakorlatokon van Budapesten és csak aug. hó vége felé jönne meg, a kiállítás bizottság azonban megkereste a IV. hadtest parancsnokságát, ha megengedné, hogy a zenekar legalább már aug. hó második felének elején Pécsre jöhessen, a mikor a főgyakorlatok vége van. Kilitás van, hogy az ezred zenekara valószínűleg már aug. hó 19-én vagy 20-án Pécsre lesz. Addig pedig egy új zenekar fogja a zenekedvelők ebbeli igényeit kielégíteni.

A kiállítás megnyitása alkalmára a meghívók nagy számban bocsátatnak ki legközelebb. A megnyitást hivatalos valószínűleg magyar díszruhában fog az ünneplényen résztvenni.

A kiállítási jegyek tekintetében a következőket jelezhetjük: a mint a kiállítási felragasztók is látható a belépti díj hétköznapokon 40 kr., vasár- s ünneppalapon 30 kr. Az esti belépti díj 20 kr., ily jegyek már esti 6 óráig kezdve válthatók. A kiállítás 2 részre léven osztva, alsó s felső kiállításra; a ki alul vált jegyet, az két komponból álló jegyet fog kapni, melylyel aztán tetszés szerinti sorrendben nézheti meg a két kiállítási részt. Kivételt képez a képzőművészeti-társaság kiállításra, hol külön 20 kr. belépti díj fizetendő. Bérleti jegyek is lesznek kiadva és pedig kiállítók kapnak 3 frtért, nem kiállítók pedig

— Ön azt írja jelen cikkébe csatolt levelében, hogy a mondottak igazságát csak úgy bizonyíthatja. Mi elhiszünk, de ha el sem hiszünk, annyit panaszt hallottunk már, hogy csakugyan nem tudnánk jobbat ajánlani a polgármesternek, minthogy: k ö sz ö r j ö n n e az iskolázók elölmozdítására. Legyen ö polgármester s mint ilyen ellenőre az iskolázók; de ne egyezkedjen polgármester és iskolázók. Ha az egyes iskolák tagjaiban nincs annyi ön-állóság és függetlenség, hogy belátják ezt, legyen a polgármester és ne szavaztasson magának bizalmat uszálgyorlókkal szembe, hanem hozza meg az áldozatot a város tanügyének érdekében.

A szerkesztő.

esélyes, mint hősies élkezés, mert hát a kard és pisztoly mindig ékebben szól, mint a nyelv; de a becstellet úgy kívánta, hogy előbb felvilágosítsam önt Erzsé helyzete felől.

— Az én feleletem csak két szó lehet — mondá megindultan Aladar — lemondok az ön imádatjáról! Oszkár meglepetve nézett Aladar szemébe. Ez pedig folytató:

— Legnyit barátok s tőrekedjűk együttesen arra, hogy boldoggá tegyék őt. Egyedüli vizsgáson az életben az lesz, hogy Imre, a gyűlölt ember, ne kapja meg.

— Nemes szív szava ez, — mondá Oszkár — köszönöm! Nem az én, de az imádot leány nevében.

— És most kössünk véd- és dacz-szövetséget. Tudd meg, hogy Imre mindennek a nyomára jött. Meg kell előzöd őt. De bízd rám, én megszerzem számodra Erzsit. Meg én.

— És nem telt bele három nap, hogy Aladar, a megengedett vetélytárs, megosztotta idealját Oszkár számára, a kitől fégyverrel akarta elragadni; ráadásul pedig meg is verekedett Imrével, a kitől oly érdekes vágást kapott a homlokára, melynek seb-forradását ma is büszkén viseli.

Apróságok a keztlyű regényéből.

A mai napig sem tudjuk, mikor találta föl a keztlyűt; azt sem tudjuk, hogy egyháziak vagy világiak találmánya e. Anyonyi azonban kétségtelen, hogy már 1184-ben használtak a papok a templomi szertartásba keztlyűt, nem említve azt, hogy már a zsidó farizeusok is használtak a frigszekerényél, mely villam-apparatus volt, valami kézburkot.

4 frtért. Ezen bérleti jegyek érvényesek úgy nappal, mint este, s a képzőművészeti társulat kiállítását kivéve, a kiállítás összes helyiségeiben és az idologes kiállításokra nézve is; ez utóbbiakra nézve a rendező jegyek is érvényesek. Családjegyek nem adhatnak ki. Kedvezmény csak katonáknak nyujtatik és pedig örmestertől lefelé a rendező díj felét fizetik.

A kiállítás megnyitási napján tervbe van véve egy nagy banketnek a rendezése, mely igen imponálóan ígérkezik. Aláírások gyűjtése legközelebb fog megtörténni.

Mint hogy igen sokan vannak, kik tár gyakaik meg nem küldötték meg s mint hogy a munka, a megnyitást megelőző napokra előreláthatólag nagyon össze fog torlódni, igen ajánljuk, hogy a kiállítók tárgyaikat legalább a megnyitást előtti 10 nappal küldjék be, hogy azok még kedvező helyet nyerhessenek.

Mint hogy több helyen tervbe van véve, hogy a pécsi kiállítás meglátogatása céljából tömeges kirándulást rendezek, a nagy tömegek érkező vendégek kellő előlátása azonban előre történő jelzés nélkül aligha történhetik meg foyatkozások nélkül, az illető kirándulást rendezők nagyon jól tennék, ha ezt előre jelezzik s íj. Szoloz Gyula kiállítási vendégülössel magukat érintkezésbe teszik.

Különfélék.

Jubileum. Dr. Pasitzky Ede nyug. városi tiszti főorvos, ki ez idő szerint ültölt végett Karlsbadban tartózkodik, f. hó 25-én érte el orvosi működésének 50-ik évét. Az age tudós és nemes szívű emberbarát érdemeit méltatva, dr. Kóharits Károly városi tiszti főorvos kezdeményezésére a távöltőt a következők elismerő irattal tisztelték meg helybeli kollégái és az itteni okl. gyógyszerészek. „Milyen tisztelt Kartárs Úr! Folyó hó 24-én orvosi működésének 50-ik évét lesz szerencés betölteni. Fél-százados működés zárlatja méltó jubilaris ünnepe és öröm tárgya, mert hisz bárki is valóban lélekelő ily hosszú időszakon át terjedő közmüködére visszatérítheti, de különösen magasztos annak, a ki társadalmi élet alapját képező felebaráti szeretet gyakorlásának legszébb, legnehezebb, mert önfelölözást kívánó terén, az orvosi működés körében hivattaszert — mondhatni bámulatos szellemi tehetőséget — szívjóssággal s lelkesítéssel egyensúlyban tartva, küzdött, fáradozott a jóért, segíteni törekedett lankadatlanu embertársai baján mindig, s ott, a hol a leltetőség határa erre gátat vetett, nyíltelt s mindenkor szüntelenül észlelt, kutatótt, csakis azért, hogy a tapasztalat fégyverivel a természet titkait mások javára föltájják! Mi sem természetesebb tehát, mint az, hogy ily férfiú felszázados működésének hosszú terén, a hálaérzetből s közbecstőlésből származott virányt képez, a melyre nemesek ön, melyen tisztelt Kartárs úr tekinthet azon meglepedettséggel, a melyet hivattaszert férfiként a köteleesség és hivatal lelkes betöltésének öndatla nyujthat csak, hanem örömmel tekint arra barataim és ismerősök kívül minden nemes szívű polgára is e városnak, mert hisz alig van család, a hova áldásos működésének határa ki ne terjedt volna, s már maga a város közegészségügyének nehéző viszonyok között való érélyes s tettbevételése is, hervadatlan érdemét képezi. Ép ezért mi, mint a hivattaszert s áldozatkész működés érdemleges megitéle-

— A keztlyű története a mily homályos az elején, éppen olyan érdekes a középkorban. I. Pál orosz ezar kedvesének, Gagarin herczegének azzal kedveskedett egy alkalommal, hogy a Mihály-palota azon természet, melyben a herczegnél fogadta, rózsalevelekké bintette be, mert megtudta, hogy a herczegnek kezein rózsaszíjű keztlyűk lesznek. A középkorban a legmegeztelőbb ajándék a keztlyű volt, míg azelőtt dova a legnagyobb sértés jele. Úgy adva, számos boldog szerelem póstája, így dova temérdek gyász és vérontás hírnöke. A keztlyű végre oly nagy tért foglalt el a társadalomban, hogy nemesek az udvariasság és lovagiaság jele, hanem a boszn eszközje is lett: számos esetben használtak föl mérgezésre. Franciaországban először Medici Katalin elégítette ki boszuját a mérgezett keztlyűkkel s még St. Simon idejében is nem egyszer szerepeltek, legalább emlékiratban, valami Hauterine urról azt mondja, hogy keztlyűvel küldték a másiváljára. Grammont irataiban is találunk számos érdekes apróságot a keztlyű történetéből. A többi között azt állítja, hogy egy előkelő angol nő keztlyűt küldött egyik vetélytársának „egyik titkos tisztelőjének”, a ki ugyanolyan keztlyűket ígert viselni egy udvari halon. Úgyanekor hasonló keztlyűket küldött egy másik titkos szépségnek is ugyanazon „titkos tisztelőjének”, hogy, hogy az illető gavalérhez egyszerre két urból rohanat a bál alkalmával, a kik aztán a titkos imádóert olyan botrányt csaptak a parketten, hogy Londonban egy álló hétig egyérből sem beszéltek.

sére legilletékebb kartársak, sokszorosan és kedvesen kötelező éreztek magunkat az emiltett szép nap alkalmát forró köszönettel, hálás tisztelettel, s ózintye ragaszkodással nyilvánítására, mert hisz melyen tisztelt Kartárs úr, mint nemesek itt, de messze földön elismert szaktekintről, tudományának tárházat nem rejté el soha önzően fölünk sem, hanem kéjesen segítelt, útmutatást adott nekünk is, a hol lelkes meretünk annak igénybevételére kötelezett. De a köszönet és szeretet érzelmek eme nyilvánításával meg nem elégszünk, hanem sietünk a tálóban is a melyen tisztelt Kartárs urat azon ózintye óhajunkkal megővendeztetni, hogy jutalmazza meg az age gyermeke és unokái legteljesebb boldogságával s engedje meg azt, hogy a fűrdőben teljes üdülést találva, a teljes erő s egészség jött vissza családja és kartársai körébe, s itt az élet leltetőségesség koráig legyen vezérfájljánk, s működésük ékét a lehgatekonnyabban a közjóra! Magunkat kollégális szeretetébe ajánlv, maradtunk a melyen tisztelt Kartárs úrnak Pécsért, 1888. július hó 20-án aláztos szolgái: dr. Vasy István, dr. Höbling Miksa, dr. Kóharits Károly, dr. Mendl Lajos, dr. Trilxer Rudóll, dr. Erreth Lajos, dr. Schwarz Frigyes, dr. Goldberger Ignác, dr. Czirer Elek, dr. Löwy Lipót, dr. Panuz Lipót, dr. Johan Béla, dr. Piek Ignác, dr. Ludvig Ferencz, dr. Kornis Benő, dr. Löwy Ignác, dr. Tolnai Vilmos, dr. Kauer Mór, Pataky Lucidus, Schulhof Adóll, Tóth Ignác, Sipócz István gyógyszerész, Görey Gaspar gyógyszerész, Göbel Kálmán gyógyszerész, íj. Erreth Janos gyógyszerész. — Magunk részről csak annyit teszünk hozzá, hogy: az Isten sokáig éltesse a derék férfiu!

A pécsi ipartestület elljárásoga legközelebbi rendes ülést f. évi augusztus hó 1-én este 1 órákor a testület hivatalos helyiségében tartja meg.

Hymen. Selényi Antal kedden esküdt öröklülöget Conrathy Luiza kisasszonynak az apáczák templomában. Az esküvő Horváth Ferencz nyugalmozott papnéveldei uradalmi számtartó házában kedélyes lakoma követte, melyen körülbelül 30-an vettek részt. Az íjű pár: felköszöntött Fay Sándor honvéd élmezőnyi főhadnagy; az örömszüllékre és Fay Sándor néznagya és kedves nejére lapuk szerkesztője emelt poharat. — Boldogság korozzusa a fiatal pár életét!

Művészet a székesegyházban. Bugzó szorgalommal munkálkodnak a művészek a székesegyház mükincseinek készítésén. A fölött fölött kép teljesben van fejezve. Mariát, mint Magyarország patronáját ábrázolja trónján ülve; mellette szt. Péter és szt. István állanak, egy angyal pedig az ország koronáját ajánlja föl neki. A hazai momentumokra egyáltalában észrevételő súly van fektetve nemesek a fölött képén, hanem a sanktuarium négy nagy oszlopán is, melyeken László, Imre, Erzsébet és Margit magyar szentek képei kezdenek életet nyerni André esetje alatt. A szt. Mór kápolnában, melyet Székely fest, szintén erőteljes kifejezést jut a magyar egyház története. Az idegen művészek mellett a két magyar művész, Lotz és Székely — előbbi a Corpus Christi, utóbbi a Mór-kápolnában dolgozik. Mindkét kápolna a korai renaissance motívumával részben élve kitve. A két kápolna festése egyenként 10—10,000 fr-ba került. A magyar művészek e nyár folyamán befejezik munkájukat, míg a többiek 1889. augusztus haváig dolgoznak, amikor a monumentális egyház fölzentelnek. Ez is csak sietés mellett lehetséges, most azonban a munkalokat maga Dulansky Nándor püspök sietteti. Ez idő szerint javában festenek mindentitt és faragnak a templom külszein is. Zala György a sirlóltba való lejárás két antik-szégelyzét faragta a templomban talált XII. századbeli domborművek után, azok készítésével, oly sikerrel, hogy a Pécsért dolgozó idegen művészek megcsudáltak.

Svéd gyógy-gymnasztika Pécsért. A svéd gyógy-gymnasztika különböző izom-erősítő szerekből van összetéve, melyek mindegyike az abnormális testnek más-más izomhálozótát van hivatva a kellő massage alkalmazása mellett a teremtés által adott fégyér visszaterelni s ott meg-erősíteni. Az eredmény oly éklatans, hogy az az orvosi gyakorlatban és gyógymódnak célszerű alkalmazását s kitűnő voltát senki el nem vitathatja. Idült bántalmak, minők közsvény, izomnyerés, vérkeringés zavarok, ideggyengeség, a végtagok, vérszegénység, gerinczébántalmak, gerincz-elferdülés, sápkór és csontbajok oly sikeres gyógykezeltek már e massage-és svéd gyógy-gymnasztika használatával, hogy külföldön és hazánk fővárosában intézetek alakultak, hol csakis ezen gyógy-módot alkalmazzák a betegeknek sikeresen. Mi vidékiek, kik beteg test dolgában szintén nem állunk hátrább a külföldinél s a fővárosnál, sőt mivel a szükkség ellenő szereink hiányzanak, még szébb példányait is tudjuk fölmutatni a testmunkák mint egynéymelő főváros: eddig nélkülözni voltunk kénytelenek a svéd gyógy-gymnasztikát még akkor is, mikor az orvosok azt határozotnak, mint egyedül üdvözítő gyógymódot ajánlták is, avagy kénytelenek voltunk a fővárosban drágán megfizetni a kúra igénybevételét. E hibáony már segítve van. Dr. Kauer Mór városunk egyik kitűnően képzett fiatal gyakorló orvosa a napokban állította föl lakásán a

svéd gyöngy-gimnasztikát, melyet nekünk is alkalmunk volt megtekinteni s annak az első használatát s jelentőségét nagyszertű határolás meggyőződni. Dr. Kauffer svéd gyöngy-gimnasztikáját Magvassy Pál fővárosi svéd gyöngy-gimnasztika- és masszázstintézet tulajdonos állította föl, ki a leg-érsebb szakembernél, dr. Metzger amsterdami tanáruól sajátította el a masszázst s a svéd gyöngy-gimnasztikát pedig Stockholm-ban tanulmányozta s e téren már 18 éve működik, mely idő alatt igen szép eredményeket ért el. A gimnasztika-berendezés, mely csak három négyzetű ölyni teret foglal el, az érdeklődő közönség által megtekinthető dr. Kauffer Mór lakásán. (Széchenyi-tér 12. sz.), ki e gyöngy-gimnasztika bizonyságra nagy hatást fog elérni. Már is sok azok száma, kik e kúra segélyével magukat gyógykezelteni szándékoznak. Ezeket írja a „P. H.”

Színészet a kiállításra. Borsodi a mohácsi színtársulat igazgatója a héten városunkban tart azzal a szándékkal, hogy a kiállítás tartására előadást engedélyt nyerjen. Borsodinak 45 tagból álló meglehetősen jól szervezett színtársulata van, repertoírja a legújabb darabokból van összeállítva s mindazonáltal nem jöhet Pécsre játszani, mert nincs alkalmas hely. Későbbi jöl esett volna Borsodnak, ha a keserves nyári időnyben biztos helyre jöhetett volna, mint aminő Pécs lett volna a kiállítás alatt; de meg a jó vidékek is szárazok voltak egy-egy jó kis előadásra, de hát — nincs hely. Ha hely lett volna, Somogyi sem ment volna Fűreder. Borsodi azonban erősen hitte, hogy a Scholz újonnan épített nagytérben tartat előadásokat s e végből be is adta kérvényét a tanácshoz, ez azonban azzal az indoklással, hogy 45 tagú társulat előadásaira szűk és alkalmatlan a hely, továbbá túlzásos és hozzáférhetetlen; elutasította Borsodit kérelmével. Eszerint mégsem lesz színészet a kiállítás alatt.

Recitator. A „Hattyu” nagy termében ma este 8 és 1/2 órák Biagosch György német nyelvű recitálói fog. Misor: 1. Shakespeare: „Julius Caesar” — Körner Jelenet. 2. Heine-ből s Lenau-ból. 3. Körner „Zrinyi”-jének V. felvonásából. 4. Petőfi „Kisbérce”-e és „Örül”-je. 5. Goethe „Faust”-jából. 6. Baumbarth: „Tempora mutantur”-ja. — Sajnáljuk szegény németet, hogy ebben a forró időben kizozza magát a recitálással, de hát ösztönöz szólna nem levén barátjai a recitálásnak, kivált, ha német, nem ajánlhatjuk. Különböztet azt hisszük, ha ajánlanánk se igen lenne közönsége, mert ebben a hőségben örül az ember, ha hűsített, nemhogy a „Hattyu”-ban átszenvedje a gőzfürdő izzasztó melegét.

Halál a vízben. A Madarász-féle uszodában szerdán valami Bösze József cipész lelte halálát. Az esetről a következő tudósítást kaptuk: Bösze József a nagy uszodát az egyik lépcsőtől a másikig mintegy kétszer-háromszor átuszta, majd a fenekére ereszkedett le s nem is jött fel a maga erejéből. A lépcsőn többen ültek, midőn a fiatal cipészszegéd leereszkedett s feltűnt neki, hogy szokatlanul sokáig maradt lenn. Figyelmzették az uszómestert, ki azonnal a vízbe vetette magát s a cipészszegédet — holtan buza fel. Az első pillanatban azt hitték, hogy gőresöt kapott s úgy fulladt meg a vízben; orvosilag azonban azt konstataáltak, hogy széthúdos érte s már kalva volt, midőn alámerült.

Kedvezmény a pécsi kiállításra. A f. évi augusztus hó 11-től szeptember hó 9-ig terjedő időben Pécsen rendezendő általános mű-, ipar-, termény- és állatkiállítás alkalmából a Budapesti-személypályaudvarról, továbbá a budapesti-pécsi vasút fővonal állomásairól Új-Dombóvár, Sásd, Abaliget, Bükkösd, Szt.-Lőrinc és Üszögh kivételével és a mohácsi pécsi vasút állomásairól Bánya és Szabolcs kivételével II. és III. osztályú menettéri-jegyek fognak hetenként kétszer kiadandó Pécsre 33 1/2% mérsékléssel. A jegykiadás a következő napokon történend és pedig: augusztus hó 10., 14., 18., 22., 25. és szeptember hó 1., 5. és 8. napján a Pécs felé közeledő valamennyi személyszállító vonatához. A Budapest-személypályaudvarról és a budapesti-pécsi vasút állomásairól kiadandó jegyek 4 napi és a mohácsi-pécsi vasút állomásairól kiadandó jegyek pedig 3 napi érvényűvel bírnak. Jegyenkint 25 klg. podgyász-szabadsúly engedélyeztetik. Gyermeknek külön kedvezményben nem részesülnek.

Az orsz. m. kir. zene- és színművészeti akadémia színeszeti osztályba lépni szándékozókat újból figyelmezteti az igazgatóság, hogy a beiratások szeptember 6. napján kezdődnek s három napon át d. n. 3-tól 5-ig tartanak az intézet helyiségében (kerespet-ut, nemz színház bérháza III. em.) Azokat, akik az operai osztályokba önjánának lépni különösen is figyelmeztetjük, hogy a nagyművészeti miniszterium az operai osztályok tandíját a következő évtől 70 frtra emelte fel, s az eddig két évig tartó operai tanfolyamot az 1888/9-iki tanévtől kezdve három évre terjesztette ki. Ezen rendezet a jelenleg eljert évet végzett operai növendékekre is kötelező. Az operai osztályok évről évre vizsgálatát azonban ezután csak a második és harmadik operai osztályok növendékei lesznek felléptethetőek, míg az első évesek csupán házi vizsgálaton, az intézet színpadán fogják képességüket bemutatni. Ez alól csak oly növendék számára tehet az igazgatóság kivételt, kik az igazgatóság és tanári kar együttesen, mint különös szorgalmat és tehetséget nyilvánvalóan feltevére érdemesnek tart. A felvételi összes feltételek annak idején egész terjedelműben is hozzáfognak tétetni,

addig is az érdeklődőknek az intézet titkára, levelében megkeresésre, szívesen szolgál fölvilágosítással s megküldi az intézet alapszabályait, nemkülönböztetve a ne- bány nap múlva sajtó alól kikerülő levélkönyvet, melyek expedálására szükséges elővbőlleg a megkereső leveléhez mellékelendő.

Tartalékos tisztek tényleges szolgálata. Katonai körökben azt jelentik, hogy a hadügyminiszter a tartalékos tisztek aktivitására utján akarja a különféle csapatoknál megtresdőt tiszti állásokat betölteni. Ez intézkedés alapján a tartalékos tisztek, bármely fegyvernemhez tartozzanak, sokkal könnyebben léphetnek tényleges szolgálatba, mint eddig. Az erzdparancsnokok és a kiegészítési kerületek parancsnokai már megkapták a rendeletet, hogy intézzenek felszólítást a tartalékos tisztekhez. Az aktíválás föltételekhez van kötvé. Az illetőknek elméleti potvízsgálatot kell tenniük; a vizsgálati anyag a kadétskola tananyagának fele meg. Továbbá hat havi próba-gyakorlatnak kell magukat alávetniük; e hat hónapra azonban csak bizony körülmények közt számíthatnak kiestári felszerelésre és ellátásra. A tartalékos tisztek csak akkor juthat a tényleges tisztek rangsorozatába, ha már megkapták a tiszti rangot a legáltalab kadét, a ki korábban kapta meg azt a rangot, mint a tartalékos tiszteket a hadnagyit. Nős tartalékos tisztek csak az előirt házassági kauzói kimutatása mell. lt léphetnek tényleges szolgálatba.

A gabonauzlet helyzete. A lanyha irányzat még mindig tart, sőt a jelen hétkedeztet még fokozódott, mert az erős hideg idő, úgy látszik, teljesen elmulst a helyet adott az aratásra rendkívül kedvező meleg, deris időjárásnak, úgy, hogy nincs alapja annak a félelemnek, hogy az új buzában árak esik. Azelőtt megtörtént, hogy az ó-buza ára az újhoz képest az aratás és behordás késedelmessége miatt kissé nagyobb volt, de az idén piacunkon rendkívül nagy készlet van beraktározva. Ebből következtethető, hogy az idén kevesebb hazai vevoje lesz a buzának, mint más évek hasonló időszakában. — A vidéki piacokon az aratási munkálatok miatt alig van üzlet, és ez is szabálytalan árak mellett. — A világpiac buzára nézve szilárd irányu, de e szilárdságnak aligha lesz nagyobb áremelkedés a következtében. New-Yorkból a hét elején emelkedő árakat jelentettek. Azután változás állt be az eladók hátrányára 12-én az árak olesőbbak lettek. Angliában egész héten át szilárd volt az irány s az árak javultak. Franciaországban az árak szintén emelkedtek és Belgiumból s Hollandiából is magasabb árak híre érkezik, míg Németország és Svájc alig változott árak mellett szilárd irányt követnek.

A czukorról való kereskedés folytatását — a pénzügyminiszter rendeletéhez képest — az új czukorróltervény következtében tudvalegőleg július 15-ig be kellett jelenteni az illetékes hatóságoknak. Hir szerint azonban bejelentések csak korlatolt számban történtek, s különösen tuzszer- és vegyesarukereskedők közül maradtak el sokan. — Nem levén feltételezhetik, hogy a bejelentés elmaradása mindannyiunknál egyszersmind a czukorról való kereskedés, vagy a czukor ipari te dolgozásának beszüntetését jelenti, csak azt képzeltethető, hogy a reudeletről nem vehettek kellő tudomást. A minthogy nem is vettek. A kereskedelmi és iparkamráknak körlevelek útján kellett volna a fon tus rendeletet az érdeklettek, tudomására hozni, aminek elmulasztása az eladási engedélyek megtagadásának és a bírátelep- penzének egész seregét fogja maga után vonni.

Rendkívüli előléptetések a közös hadseregben. A közös hadsereg körében híre jár, hogy a király negyven évi uralkodói jubileuma alkalmából augusztus hó 18-án rendkívüli előléptetés fog történni. Eleinte az előléptetés, mely első sorban azért válik szükségessé, mert a delegációk legutóbbi határozatai a katonatiszti és hivatalnokai létszámlényeges szaporítását teszik szükségessé, a jövő majusra vártak. Beszél- lik, hogy az akkori rendes előléptetés ezuttal szokatlanul nagy arányokat fog ölté- ni. Noha a megszavazott összegek csak júni napján, részben május 1-én tétetnek folyóvá, most azt állítják, az előléptetések egy része és pedig nagy része már augusztus havában meg fog történni.

Az iparossegédek tanulmányi küldetése tárgyában az országos iparegylet felhívást tesz közzé, melynek tartalma főbb vonásokban a következő: Fogl E., magyar származású bécsi gyáros a kereskedelmi miniszteriumhoz megfelelő összegűt küldött ama cézből, hogy azzal művezetők és iparossegédek küldésének ki a bécsi jubileumi iparkiallítás tanulmányozására. Az összes felhasználasa az iparegyletre levén bizva, az felkéri mindazokat a művezetőket és iparossegédeket, kik a jelzett kiállítás tanulmányozására kiakarnak küldetni, hogy kellően felszerelt folyamodványaikait aug. 5-ik küldjék be az egyelt Új-utca 4. sz. alatt való irodájába. Azok, a kiket az iparegylet folyamodásai alapján kijelöl, Bécsbe szóló menettéri jegyet. Bécsben három napi ellátást s napdíjakat kapnak. Egyelőre 100-an küldetnek ki. Vidékiek szintén e pályázhatnak. Pécsről is pályázhatnak.

Irodalom.

Magyarország Ipariája. A fenti cím alatt megjelent könyv Babula János tollából került ki, s 437 lapra terjed. Röviden összegeztek a könyv tartalmát, hogy olvasóinknak legalább némi áttekintést nyújthassunk arról. A szerző három részre

osztja könyvét. Az első részben (1—34 lap) 6 fejezetben tárgyalja az ipar keletkezését, iparkodik kimutatni az ipar és a városok fejlődése közötti összefüggést. Szól a középkori iparról és a cseh-ródi rendszerről, arról a befolyásról, melyet a háborúk az ipar hanyatlására gyakoroltak s a magyar iparról a multban. A könyv második része huszonöt nagy fejezetben (45—407 lap) jelen állapotaikat, viszonyaink feltüntetésével foglalkozik. A szerző díes megfigyeléssel és keméltlen őszinteséggel tárja fel a helyzetet, kimutatva, hogy mi gátolja ipari haladásunkat s mitől kell lenniük, hogy az agrári állam gazdag ipari állammá fejlődjék. A szerző teljes elfogulatlanul fejtegeti tárgyát, s mint ki a modern demokráta talapatán áll, az egyedül helyes szempontból ítélt meg az államot, a társadalmat, az egyéneket egyaránt. A miket ő az „Agrári állam.” — „A polgári középsoztály.” — „Az ipartörvény.” — „A modern és a magyar iparos.” — „A kereskedők” és sok más fejezetben mond, bármily sűjtö kritikáját is képeze a létező viszonyoknak, mindenképen megelévedésre méltó; mert az egész könyvön a meggyőződé igaz hangja vonul végig, mely másokat is meggyőzni képes. A könyv harmadik része (416—433) ismét hat fejezetben foglalkozik hazánk megagadássaláról az ipar megeremesése esetén, a „Katonai állomány.” — „A kényszerhelyzet túrése; Ipari mellék- tevése; a kivándorlásról. Végző.

Uj könyvek. A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben, újabban megjelentek: **Ünös Könyvtár.** Szerkesztő Gyula Pál. — 236. sz. Chateaubriand E. A vatanak. Francia aradótól fordította Dr. Rada István. 1 ft 20 kr. — 237. sz. Ouida. Egy orgonás. Elbeszélés. Angolból fordította Haraszti Gyula. 40 kr. — 238. sz. Simai Kristof Igaz- házi, egy kegyes jó atya. Mulatságos játék öt felvonásban. Második kiadás. Bevezetéssel Erdélyi Károlytól. 30 kr. — 239. sz. Heysse Pál. Két rar. Beszély, németből fordította R. M. 30 kr. — 240. sz. Pálly Albert. A báróné levelei. Beszély 30 kr. — 241. sz. Szorab. Költői elbeszélés. Abul Kázmim Manszur Firuzsi „Sás-Námet” című művéből. Perzsből fordította Fok Károly. 30 kr. — 242. sz. Grillparzer Ferenc. Medoa. Szomorjáték öt felvonásban. Németből fordította Hegedűs István. 30 kr. — 243. sz. Erdélyi János. Aesthetikai előtanulmányok. 20 kr. — 244. sz. Taine Hippolit Ad. A görög művészet bölcelete. (Nyilvános előadók a „L'école des Beaux-Arts”-ban.) Francia- ból fordította Dr. Ferenci Zoltán. 30 kr. — 245. sz. Taine Hippolit. A németalföldi művészet bölce- lete. Franciaából fordította Dr. Szántó Kálmán 30 kr. — 246. sz. Eliot György. Bede Ádám. Begény, angolból fordította Salamon Ferenc. II. kiadás. 1 ft 50 kr. — 247. sz. Bayle Bernard. Az esernyő. Vigasztal egy felvonásban. Angolból fordította Csiky Gergely. 30 kr. — 248. sz. Ballagi Aladár. A Frigyes Vilmos porosz király. 30 kr. — 249. sz. Björnsterne Björnson. Leonarda. Színmű négy felvonásban. Fordította Kárfy Titusz. 30 kr.

Szerkesztői üzenet.

Ü Galántha. Közösűnk. Megkaptuk. Té- vedés történt; de már intézkedünk. — **Viala, helyben.** Post-restante levele van a fopostán. Válasz keretük.

Menetrend.

a) Az üszögh-pécs dombóvár-pesti vonalon.

Table with columns: Kilom., Menetirány, Állomások. Rows include Úszögh, Pécs, Szt.-Lőrinc, Új-Dombóvár, Sárobgárd, Budapest (közp. p. udv.) érk.

b) Budapest-dombóvár-pécs-üszöghi vonal.

Table with columns: Kilom., Menetirány, Állomások. Rows include Buda-pestről, Sárobgárd, Dombóvár, Szt.-Lőrinc, Pécs, Üszögh.

NB. A feketébb számok az esti 6 órától reg- geli 6 óráig tartó időközöt jelentik.

A személy- és postahajók a Dunán további intéz- kedésig következőleg közlekednek:

Személyhajók: Budapestről Mohácsra naponként dél- beu 12 órakor. Mohácsról Budapestre naponként 12 órakor délben. A személyhajók úgy fel- mint lefelé menve az összes közbeeső állomásokon kikötnek.

Postahajók: Budapestről Mohácsra naponként 11 órakor este Mohácsról Zimony-Belgrádba naponként 8 1/2 órakor reggel.

Mohácsról Orsova-Galacra szerdán, pénteken és vasárnapon 8 1/2 órakor reggel Orsováról Mohácsra szerdán, pénteken és vasárnapon 3 órakor reggel. Belgrád-Zimonyból Mohácsra napon- ként 5 1/2 órakor reggel. Mohácsról Budapestre naponként 2 óra- kor éjjel.

A postahajók lefelé menve nem érin- tik Budafok, Tétény, Tass, Kács-Almás, Szalk, Harta, Ordás és Szezárd, felfelé menve pedig Szezárd, Tétény és Budafok állomásait.

NAGY FERENCZ Ipartulajdonos. KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ Iapvezér, felolcsú szerkesztő.

Hirdetések.

7462. 1kv. 1888. sz.

Arverési hirdemény.

A pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Baranyamegye gyámpéztúra végrehajtónak Vohlfart János nagyági lakos végrehajtást szenvedő elleni 77 ft 80 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék (a sáski kir. járásbírószék) területén lévő Nagyághon fekvő a nagyági 180. sz. tjkvben felvett 18. sz. 18. sz. ház- nak, 22. sz. kertnek, 931,205. sz. fekvő- ségre alperest illetett felére, az árverést 308 ft 60 krban ezenen megállapított kiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi augusztus hó 21. napján d. e. 10 órakor Nagyághon a közég házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási árón alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozókat tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 30 ft 86 krk készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött óvadékképes letenni; avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a banat- pénznek a bíróságnál előleges elhelye- zéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsen, 1888. évi május hó 5-ik napján a pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Lukrits István, kir. törvénzki b.

572. 1kv. 1888. sz.

Arverési hirdemény.

A dárdai kir. járásbírószék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bieznics Ko- jánú végrehajtást és Bureg Antal csatla- kozott végrehajtónak Bielic Petkő végre- hajtást szenvedő elleni 150 ft és 60 ft tőkekövetelés és járuléki iránti végrehaj- tási ügyében a dárdai kir. járásbírószék területén lévő Bolmány községben fekvő, a bolmányi 323. sz. tjkvben 1 1/2 kültelek Bielic Petkőt illető felére 273 ft ugyan- ottani 391 sz. tjkvbeni fekvőségekre nem levén az egyes jószágtelek becseréte 500 illetve 200 frton felül egészen, tehát a társtulajdonos Bielic Anna jutalékra és az 1881. LX. t. c. 156. §-a értelmében és pedig a 70. sz. 186. sz. közös ház- és beltelekre 424 ft a 190/18, 190/19 sz. fekvőségekre 194 frtban ezenen

Kelt Pécsen, 1888. évi május hó 10-ik napján a pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Váry Gyula, kir. törvénzki bír.

Schlichterl Gyula vendéglős. Miután minden borkiállító jogosítva van a kiállítási vendéglőben palack- borokat bizonyos perzent adása mellett árusítani, Schlichterl Gyula vendéglős a t. borkiállítók szives tudomására juttatja, hogy a kiállítási vendéglőben palack-borokat akarnak árusítani, legyenek szivesek ebbeli szándékukat a fenti címmel tudatni s vele érkeztetni.

Kiállítási kalauz. Utmutató a pécsi általános mű-, ipar-, termény- s állatkiállításra. Gazdag tartalommal. Ára 40 kr. Megrendelhető a „Kiállítási Értesítő” szerkesztőségénél: Pécs, Király-utca 14-ik szám.

A harkányi fürdő. 1889. január 1-től számítandó 6 vagy 12 évre bérbeadó. Bővebb értesülés nyerhető LÖSCH uradalmi számtartó urnál a siklósi várban vasárnap, szerdai vagy pénteki napon a délelőtti órákban.

